

— Помните ли, какъвъ бунтъ, какво смущение стана оназъ година въ града? Тогава гражданитъ изпждиха царя Тарквиния Горди, защото иска самовластно да управлява, не слуша сената, гонни, изтезава и убива онѣзи граждани, които му казвали, че е длъженъ да работи споредъ старитъ римски закони, — сирѣчь да бжде справедливъ къмъ всички, да не притѣснява и мжчи своитъ противници и народа, да се грижи за общото добро, да не краде, да не облага съ несправедливи данѣни народа и най-главно да не отваря война самъ, по волята си на съсѣднитъ градове и да върже миръ, когато той поиска. Народътъ отъ постоянни войни не може да си отпочине, а царътъ иска винаги да има война — тогава той е **диктаторъ** и рѣшава всичко по волята си безъ да пита никого. Отъ дългитъ войни хората обѣдняха, опросѣха и задължнѣха на богатитъ. Като не можаха да си платятъ дълговетъ, заемодавцитъ ги заробватъ, та ги заpirатъ, оковаватъ въ вериги и ги тикатъ да спатъ по зимницитъ на кжщитъ имъ. Освѣнъ това неговитъ синове си позволили да докачатъ жената на полководеца Колатина, докато той бѣ на бойното поле; оскърбената римлянка не иска да прѣтърпи обидата, та се прободѣ съ ножъ въ гърдитъ. Ядосаниятъ и недоволенъ народъ скокна подъ главатарството на Брута, повика отъ лагера и мжжътъ ѝ Колатина. Тогава всички извикаха: „долу лошиятъ царъ! долу тиранинтъ, мжчителтъ, безчестникътъ! И изпждиха царската фамилия и царътъ отъ Римъ. Събраха се въ народното събрание и въ сената да видятъ, кого да избератъ вмѣсто изпждения. Но Брутъ и Колатинъ казаха, че ако избератъ другъ, и той може да бжде по лошъ, мжчител и тиранинъ, та най-